

DOI [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-2\(108\)-53-58](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2023-2(108)-53-58)
УДК 7:002.8+378

Вікторія Валеріївна Дутка,

кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри декоративного мистецтва Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв, м. Косів, Україна, radiokosiv@gmail.com, <https://orcid.org/000-0002-6269-7485>

Наталія Миколаївна Щербина,

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри декоративного мистецтва Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв, м. Косів, Україна, natkakischuk@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-1720-7325>

МЕТОДИКА ПРОЄКТУВАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ КВАЛІФІКА- ЦІЙНИХ РОБІТ У КОСІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ: УТВЕРДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРІОРИТЕТІВ

Розглядається специфіка методики проєктування кваліфікаційних робіт освітньої програми «Декоративне мистецтво» для другого, магістерського, рівня у Косівському інституті прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв. Автори акцентують увагу на використанні традицій народного мистецтва як духовної основи у вихованні мистецьких кадрів з вираженням національним стилем. Розглянуто навчальні методи для використання в освітньому процесі; висвітлюються етапи створення мистецького проєкту; наведено приклади інтерпретації зразків народного мистецтва в магістерських роботах.

Ключові слова: Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв, методика проєктування магістерських кваліфікаційних робіт, маїстри, освітня програма «Декоративне мистецтво», народне мистецтво, ремесла, національні пріоритети.

Нові виклики перед вищою освітою України, зумовлені війною 2022–2023 рр., загострили проблему підготовки компетентних фахівців у різних галузях мистецтва з високими духовно-моральними цінностями, справжніх патріотів

і громадян своєї країни. У вирішенні цих завдань освітні програми на базі закладів вищої освіти потребують переосмислення і нової акцентуації у змісті й формах роботи зі студентами. Особливу місію у цьому здійснює Косівський інститут прикладного та

декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв (далі – Косівський інститут), вагому складову обсягу освітніх програм у якому займає опанування студентами народної мистецької спадщини. Народне мистецтво, яке є живильним ґрунтом для новітніх художніх практик, транслює прадавні духовні коди, зашифровані у зразках творів численних майстрів, які залишили для нащадків неоціненний матеріально-духовний скарб.

Явище народного мистецтва є основою для освітніх програм Косівського інституту, реалізація яких потребує всебічного дослідження здобувачами освіти художньо-стильових та технологічних особливостей зразків народної творчості та їх переосмислення. З цією метою у Косівському інституті на другому освітньому рівні розроблена та впроваджена освітня програма «Декоративне мистецтво», яка містить систему актуальних освітніх компонентів в межах спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» і охоплює вимоги до рівня освіти осіб, які навчаються, перелік навчальних дисциплін, кількість кредитів та очікувані результати навчання – компетентності. Основним фокусом програми є проєктування творів декоративного мистецтва, яке забезпечене методикою, заснованою і на класичних підходах до предмета проєктування, і на специфічних прийомах, характерних тільки для Косівського інституту.

Аналіз досліджень та публікацій. Підґрунтям освітньої програми «Декоративне мистецтво» є Концепція Державної цільової національно-культурної програми розвитку народних художніх промислів на 2022–2025 роки, розроблена Міністерством культури та інформаційної політики й затверджена 15 грудня 2021 р. Кабінетом Міністрів України. «Народні художні промисли – наш унікальний код нації. Протягом років на рівні держави сектору не приділяли належної уваги та недооцінювали. Програма з розвитку та популяризації народних художніх промислів дозволить зберегти техніки, які сягають своїм корінням столітньої давнини. Ми маємо розвивати народні промисли, як потужну складову креативних індустрій,

як з огляду ідентичності, так і економічного потенціалу. Адже народні художні промисли є відображенням української історії, яку ми маємо передавати нащадкам», – зазначив міністр культури та інформаційної політики О. Ткаченко [4].

Різномасштабні дослідження в галузі мистецької освіти представлені доробками сучасних українських науковців, які у своїх працях аналізують розвиток вищої мистецької освіти в Україні (К. Сушак [11], Р. Шмагало [15]), розглядають аспект методів навчання образотворчого мистецтва у вищій освіті (далі – ЗВО) і специфіку їх використання у підготовці майбутніх фахівців (Г. Падалка [10], О. Шевнюк [13; 14]). Питання оновлення теоретичних підходів, змісту і організації освітнього процесу у фаховій підготовці є актуальними в сучасних дослідженнях, зокрема, важливим бачиться поновлення змісту та методів дипломного проектування в контексті навчальних програм (Д. Кривавич [5], Л. Міляєва [8], М. Криволапов [6]).

Методи навчання декоративного мистецтва у вищій школі досліджували В. Гудак [2], Г. Кусько [7], В. Дутка [3], Р. Гаврилюк [1], Никифоров А. [9]. Їхні праці розкривають роль навчальних практик у професійній підготовці художників декоративно-прикладного мистецтва; механізми ідентифікації артефактів з національними ідеалами; роль самостійної дослідницької діяльності у вивченні народного мистецтва та традицій національної культури; стратегічні напрямки проектування; традиції та новаторські концепції в сучасному декоративно-ужитковому мистецтві (на прикладі мистецьких ЗВО).

Грунтовно висвітлені методологічні засади, принципи та педагогічні умови, методи викладання навчальних дисциплін з різних видів мистецтва в монографії «Педагогіка мистецтва» Г. Падалка [10]. Функції мистецької освіти, проблеми художнього пізнання, забезпечення національної основи мистецтва, описані авторкою, є підґрунтям для визначеної проблематики.

Однак бракує комплексних досліджень сучасних методів навчання студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», спрямованих на

трансформацію художньо-стильових ознак виробів народних художніх промислів, створених за старовинними автентичними технологіями, у сучасні практики мистецтва та дизайну. З огляду на це, **мету статті** автори вбачають у висвітленні методики проектування творів декоративного мистецтва в межах освітньої програми «Декоративне мистецтво» (рівень магістра) у Косівському інституті, розкритті специфіки навчальних методів проектування творів декоративного мистецтва, що дозволяє магістрантам реалізовувати набуті компетентності у дипломних проектах.

2015 року в Косівському інституті акредитовано спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», за якою навчаються студенти на рівнях бакалавра та магістра і здобувають професію художника декоративного мистецтва.

На магістратурі майбутні фахівці додатково отримують кваліфікацію дослідника, викладача. Для опанування цієї спеціальністю 2021 року розроблено та впроваджено **освітньо-професійну програму «Декоративне мистецтво»**. Опановуючи програму, бакалаври набувають компетентностей, які дають можливість розв'язувати складні спеціалізовані завдання в галузі декоративного мистецтва. Особливістю навчання на цьому рівні є можливість набуття та удосконалення унікальних навиків рукотворних технологій, які базуються на техніках народних художніх ремесел. Це дозволяє сформувати професійне мислення мовою глибоко-національного мистецтва та є міцним фундаментом для подальшого професійного розвитку молодих художників.

Освітньо-професійна програма для магістрів «Декоративне мистецтво» обов'язково містить **дослідницьку компоненту**. У межах освітньої програми «Декоративне мистецтво» на базі Косівського інституту ця компонента має свою специфіку реалізації. За понад 140 років діяльності Косівський інститут сформував концепцію духовних та естетично-технологічних засад навчальних методик, які комплексно працюють на формування молодих фахівців з новим, креативним мисленням,

здатних на основі набутих компетентностей вирішувати складні професійні завдання. Основний фокус програми «Декоративне мистецтво» полягає в глибинному зануренні в джерельну базу (дослідження пластично-конструктивних ознак зразків виробів; зникаючих технологій автентичних народних художніх промислів; творчості майстрів, відомих професійних мистців, які презентують національну історію та культуру України) та проектуванні актуальних мистецьких творів. Оскільки на Прикарпатті правдить свою професійну діяльність значна кількість народних майстрів, самодіяльних та професійних художників, то керівники магістерських робіт спонукають магістрантів з широкого арсеналу артефактів виокремити самобутні та рідкісні мистецькі явища даного краю, дослідити природу їх походження та особливості виготовлення, придумати оригінальну форму адаптації результатів дослідження до сучасних, актуальних мистецьких процесів. Зупинимося на висвітленні цієї методики.

Методика проектування магістерських кваліфікаційних робіт, яка спрямовується на створення авторського твору – це багатостадійний процес і особлива сфера міжособистісної творчої взаємодії магістранта та керівника, у процесі реалізації якої відбувається синтез потенційних можливостей суб'єктів освітнього процесу на підґрунті вагомого образотворчого потенціалу народних ремесел.

Методика проектування магістерських кваліфікаційних робіт реалізується в *три етапи*: теоретичне дослідження артефактів народного мистецтва, графічна візуалізація авторського твору та відтворення художнього задуму засобами художніх матеріалів.

Перший етап реалізації методики – теоретичний, який полягає у дослідженні магістрантом різноманітних аспектів декоративного мистецтва. Під час формування теми магістерської кваліфікаційної роботи основна увага зосереджена на вивченні історії виникнення та розвитку, традицій побутування, технологічних особливостей виготовлення виробів народного мистецтва; формування авторського стилю

мистців, методи творчої інтерпретації у сучасних мистецьких практиках. Це зумовлюється нагальною потребою утвердження національних пріоритетів у сучасному декоративному мистецтві. Зазначимо: Косівський інститут розташований на Гуцульщині – регіоні із розвиненими народними ремеслами, які є підґрунтям для реалізації методики.

Даний етап методики реалізується такими методами: аналіз літературних джерел за темою та дослідження артефактів. У виборі джерел суттєвими є рекомендації керівника, який відстежує новизну джерел, вагомість доробку їх авторів, ознайомлює магістранта з науковими роботами у контексті проблематики дослідження, що розширює його знання шляхом вивчення праць з окремих галузей: мистецтвознавства, культурології, фольклористики. Дослідження артефактів – зразків народної творчості – реалізується за допомогою вивчення технологічних операцій, польових досліджень, інтерв'ю з майстрами. Проведення польових досліджень у формі експедицій сприяє вирішенню проблематики, завдяки можливості живого спілкування з творцями народного мистецтва, ґрунтовному аналізу артефактів та фіксації унікальних технологій рукотворних ремесел, які зникають з побуту гуцулів.

Другий етап реалізації методики – графічна візуалізація авторського твору передбачає три мікроетапи: вибір джерела творчості, варіативне ескізування, концептуальний проект.

Першим імпульсом для графічної візуалізації авторської ідеї є вибір джерела творчості. Використовуючи графічні прийоми (замальовки, етюди), студент здійснює аналіз аналогів та прототипів і обирає за основу певну характеристику народного зразка (форму, орнамент, колорит, функцію, тощо).

Після цього відбувається варіативне ескізування, яке розкриває шляхи зародження і розвитку художнього задуму, які включають інтерпретацію джерела творчості, способи формотворення виробів, пошуки композиційної виразності та колориту. Використовуючи метод творчого пошуку і засоби проектної графіки, студент відображає в ескізах графічно-тональні чи живо-

писні пропозиції авторського твору. Графічна візуалізація авторського твору дозволяє викристалізувати концептуальну ідею проекту магістранта, яка обговорюється у колі викладачів, інших колег-магістрантів. Задіюються методи «конференції ідей», дискусії, що передбачають висунення пропозицій, коментарів, доброзичливу і конструктивну критику. Такий колективний аналіз ескізів сприяє виявленню можливих недоліків, внесення коректив і визначення найкращого варіанту вираження ідеї, допомагає магістранту у його кінцевому визначенні концепції проекту. На основі набутих компетенцій, студент обирає графічні засоби та виконує проект візуалізації загальної концепції твору.

Оскільки освітня програма «Декоративне мистецтво» передбачає вивчення різних його видів (художній текстиль, художня кераміка, художні вироби зі шкіри та хутра, художній метал, художні вироби з дерева, декоративний розпис), то завершальним етапом є відтворення художнього задуму в матеріалі. Цьому передують визначення алгоритму процесів виготовлення художніх творів залежності від обраної спеціалізації магістранта. Методом творчого експерименту студент здійснює моделювання форми через трансформацію двовимірного зображення (ескізу) в трьохвимірний макет та виконує апробації авторських технік декорування виробів. Важливими умовами відтворення задуму в текстилі, кераміці, шкірі, дереві чи металі є вправне володіння технологічними процесами і розуміння пластичних якостей матеріалів, що дозволить віднайти авторські способи виготовлення твору, максимально наближеного до проекту.

Сьогодні надважливо надати тяглості процесам збереження та відродження національного духовного скарбу не тільки у вигляді музейних зразків, а й у нових формах побутування народних традицій. Саме у Косівському інституті застосування даної методики проектування магістерських кваліфікаційних робіт дозволяє створювати проекти мистецьких творів з вираженою національністю основою. Цьому сприяє діяльність кафедри декоративного ми-

стецтва, діяльність якої пов'язана із розробкою проблематики у контексті культурно-економічних завдань розвитку регіону, а саме: упровадження нових форм побутування усталених, традиційних принципів формотворення та декорування у різних видах декоративного мистецтва.

Дослідження художньо-стильових ознак зразків народної творчості, автентичних технологій рукотворних ремесел, формування національного стилю у творчості видатних українських мистців та інших аспектів декоративного мистецтва є основою для графічної візуалізації творів, зокрема, вибору джерела творчості. Так, наприклад, на основі магістерського дослідження технології виконання українських меблів кінця XIX століття (магістрант Радиш А., керівник Бзунько С.) реалізовано авторські пропозиції щодо меблів із вираженою національною стилістикою й адаптацію забутих методів з'єднання в сучасне меблярство (іл. 1).

А традиційні технологічні прийоми декорування шкіряних виробів – складки на гуцульських чоботах – «ріси» в процесі трансформації стали основним конструктивним елементом жіночих сумок (магістрант Гебель С., керівник Пліхтяк В.) (іл. 2).

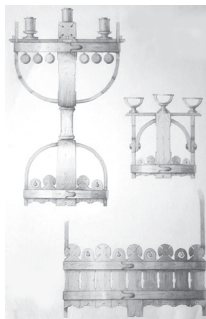
Вміле переосмислення студентами зникаючих з побуту гуцулів технологій бондарства та інкрустації сприяє утворенню сучасних мистецьких продук-

Іл. 1. Проект стола-скрині

Іл. 2. Проект колекції шкіряних сумок «Ріси»

Іл. 3. Проект
ужиткових
виробів
«Великдень»

Іл. 4. Проект колекції верхнього одягу

тів, розширює типологічний діапазон бондарських виробів, це — іграшки, світильники та меблі (магістрант Бельмега Ю., керівник Радиш М.) (іл. 3).

Новаторський підхід до продовження традицій оздоблення національного вбрання гуцулів відображено в колекціях сучасного одягу (магістрант Мосійчук М., керівник Щербина Н.) (іл. 4), (магістрант Глібчук Т., керівник Дутка В.) (іл. 5).

Важливо, що відбувається не пряме копіювання декору народного аналога з накладанням на нову форму, а на основі асоціації знайдено власні способи трансляції традиції в сучасність (магістрант Бардецька В., керівник Щербина Н.) (іл. 6).

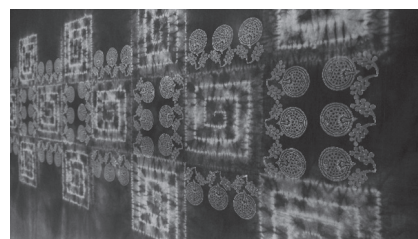
Третім етапом методики є відтворення художнього задуму в матеріалі. Навчальні майстерні Косівського інституту, обладнані спеціальними верстатами, приладами та інструментами, дозволяють студентам набути технологічних навичок майстерності в роботі із матеріалами декоративного мистецтва

— шкірою, металом, прядивом, деревом, глиною тощо. Завдяки симбіозу народних майстрів, викладачів та студентів вдалося зберегти такі унікальні **рукотворні технології**: дрібне візерування ткацтво, кушнірство, лимарство, мосьяжництво, боднарство, інкрустація та ін. Сьогодні ці види народних ремесл отримали нове звучання в курсових та дипломних роботах магістрів.

У часи, коли східні території нашої країни, які були основними промисловими регіонами, потерпають від російського загарбника, багато підприємств художньої галузі перемістилися у західні області України, зокрема на Косівщину — унікальний етнорегіон, у якому до сьогодні збереглися та впевнено розвиваються рідкісні види народного ужиткового мистецтва. Середній і малий бізнес шукає нові вектори розвитку, не виключаючи із них галузь художніх народних промислів, що спонукає переформовувати освітні програми задля більш ефективного спрямування освіти в русло, відповідне вимогам часу. Важливим аспектом освітньої програми є її аналіз роботодавцями, що сприяє визначенню актуальності і конкурентоспроможності створеного авторського продукту. Постійна співпраця з відомими брендами дає змогу підприємцям отримати кваліфікованих спеціалістів, а студенти можуть реалізувати результати теоретичних досліджень на практиці. Достойний наслідування приклад цього демонструє Косівський інститут. Так, наприклад, магістрантка майстерні художнього текстилю Глібчук Т. (керівник Дутка В.) на основі ґрунтовного аналізу орнаментики народної вибійки періоду українського бароко розробляє авторські тканини для українського бренду «Chernikova». Авторка зберігає автентичні орнаментальні елементи, адаптуючи їх до складних композиційних структур. Поєднання їх із вузликівим

Іл. 6. Проект колекції шкіряних сумок

Іл. 7. Фрагмент одягової тканини

бати́ком — це абсолютно новий, креативний підхід до впровадження давніх традицій декорування тканин в сучасну модну індустрію (іл. 7).

Вправне володіння технологіями виготовлення текстильних виробів декоративного мистецтва дає можливість здобувачам продовжувати творчі експерименти у ліжницарстві у співпраці з брендом «Гушка» та вдосконалювати виконавську майстерність в ткацькому ательє «ВандраРагс», яке у військовий час релоковане із м. Каховки Херсонської області у м. Косів Івано-Франківської області. Ці підприємства ведуть активну виробничу діяльність в Україні та за її межами, що надважливо для зруйнованої економіки України. Випускники та студенти освітньої програми «Декоративне мистецтво», стають ключовими кадрами на таких виробництвах.

Педагогічний супровід магістрантів їх керівниками з реалізацією етапів методики проектування магістерських кваліфікаційних робіт дозволяє створювати студентам мистецькі вироби з авторським почерком і в майбутньому формувати траєкторію індивідуальної творчої діяльності на шляху створення свого бренду. Адже етапи реалізації методики можуть стати імпульсом і кроками на шляху продумування ідеї і концепції бренду магістрантами — майбутніми художниками-підприємцями:

Іл. 5. Проект
колекції
одягових
тканин
у техніці
вибійки
«Streetnine»

ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ КОЛЕКЦІЇ ОДЯГОВИХ ТКАНИН У ТЕХНІЦІ ВИБІЙКИ "STREET NINE"

дослідження і аналіз наявних творчих продуктів, попит на них; розробка стратегії виробництва та формування власного художнього стилю.

Запропонована методика проєктування магістерських кваліфікаційних робіт сприяла творчій реалізації магістрантів і створенню ними – тепер уже нашими випускниками – брендів, які спеціалізуються на виготовленні виробів декоративного мистецтва і є невеликими майстернями, творчими формаціями, дизайн-студіями, ательє, заснованими нашими випускниками. Зокрема це: «Лимар», «Фіра», «Souleather», «Коти торба», «Тригуб-тризуб», «Bagin», «Vikundria», «Kosovan», «Yaglyna», «Ряба вош», «Мосяжна майстерня» та інші. Кожен бренд має свою виражену стилістику, але об'єднуючим фактором є вироби з відголоском традицій народного мистецтва.

Важливим для народних художніх промислів України, всіх дотичних до цього підприємств, установ і організацій, майстрів, зокрема і нашого Косівського інституту, став захід державного рівня – 26–27 травня 2023 року Міністерством культури та інформаційної політики проведено Стратегічну сесію з напрацювання плану заходів промоції народних художніх промислів в Україні та за кордоном. Міністр культури О. Ткаченко наголосив, що саме народні майстри зберігають та несуть у світ унікальні практики та витвори, які красномовно презентують самобутність української культури. Відзначено, що «...як це не парадоксально, але війна відкрила перед народними художніми промислами та креативними індустріями вікно можливостей. Мова йде про можливості нашого експорту, зростання продажів в Україні та створення промощійних майданчиків як за кордоном, так і всередині країни» [12]. Такі завдання конкретизують стратегічні орієнтири державної політики у сфері художніх народних промислів.

Зазначимо, що діяльність Косівського інституту і, зокрема, освітня програма «Декоративне мистецтво» (рівень магістра) повністю відповідають цим засадничим підходам і спрямовані на виконання поставлених завдань, що

дозволяє характеризувати їх як сучасні й інноваційні.

Висновки. Педагогічна діяльність Косівського інституту спрямовується на вирішення актуальних завдань відродження і розвитку народних художніх промислів з метою культурно-економічного становлення України: потреба популяризації спеціальних знань про особливості та унікальність національної української культури в суспільстві та виховання нового покоління митців, здатних на основі традицій народних художніх промислів створювати інноваційні конкурентоспроможні мистецькі продукти.

Освітня програма «Декоративне мистецтво» націлена на утвердження національних пріоритетів в українському мистецтві через реалізацію методики проєктування магістерських кваліфікаційних робіт, спонукає майбутніх фахівців до дослідження зразків виробів народних художніх промислів та трансформацію цих знань у практичну площину. Відповідно, сучасність та інноваційність цієї методики полягає в тому, що вона, як педагогічний інструмент реалізації завдань освітньої програми, сприяє успішному вирішенню питань підготовки спеціальних кадрів, які готові реалізовувати важливі стратегічні цілі державного значення і масштабу.

З нашого досвіду реалізації методики проєктування магістерських кваліфікаційних робіт на базі Косівського інституту можна стверджувати: послідовність створення авторського проєкту магістрантами, що базується на ґрунтовному вивченні джерела творчості, інтерпретації прототипів та аналогів, знання технології та розумінні пластичних якостей матеріалу, дозволяє створити високоякісний мистецький продукт з вираженою національною основою, який є підґрунтям для створення власного мистецького бренду. Бренди, засновані нашими випускниками, є підтвердженням практичного втілення розробленої нами методики проєктування магістерських кваліфікаційних робіт, яка є дієвою і результативно-ефективною.

Використання традицій народної спадщини як джерельної бази для інтерпретації у навчальних процесах є

прикладом для подальших досліджень формування національних пріоритетів у мистецтві.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Гаврилюк Р. Традиції та новаторські творчі концепції у сучасному декоративно-ужитковому мистецтві (на прикладі Вишницької школи) : *Матеріали науково-теоретичної конференції професорсько-викладацького складу, аспірантів здобувачів ЛНАМ*. 23 травня 2017 р. Львів : ЛНАМ, 2017. С. 4–5.
2. Гудак В. Роль навчальної практики в професійній підготовці художників декоративно-прикладного мистецтва. *Декоративно-прикладне та образотворче мистецтво*. Вісник Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва. 1990. Випуск 1. С. 59–66.
3. Дутка В. Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва: інтенції навчальних методів. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2017. Випуск 32. С. 5–11.
4. Концепція Державної цільової національно-культурної програми розвитку народних художніх промислів на 2022–2025 роки. URL: <http://www.mkir.gov.ua/news/6593.html>
5. Кравич Д. Дипломна робота в контексті навчальної програми вищих художніх закладів освіти. *Художня освіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку* : матеріали науково-практичної конференції. Київ: Емма, 1998. С. 29–31.
6. Криволапов М. Завдання вищої художньої школи на сучасному етапі. *Художня освіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку* : матеріали науково-практичної конференції. Київ: Емма, 1998. С. 31–35.
7. Кусько Г. Стратегічні напрями дипломного проєктування на факультеті декоративно-прикладного мистецтва ЛНАМ у 2016 р. : *Тези доповідей: матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 70-й річниці Львівської національної академії мистецтв, 140-й річниці з часу заснування професійної мистецької освіти у Львові*. 16–17 листопада 2016 р. Львів : Львівська національна академія мистецтв, 2016. С. 18–19.
8. Міляева Л. З досвіду викладання історії мистецтвознавства і загальні проблеми виховання митців. *Художня освіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку* : матеріали науково-практичної конференції. Київ: Емма, 1998. С. 35–39.
9. Никифоров А. Розвиток традиційних ремесл у XVII–XVIII століттях як передумова становлення художньої освіти в Україні. *Мистецтво та освіта*. 2019. № 3 (93). С. 8–10. DOI: <https://doi.org/10.32405/2308-8885-2019-3-8-10>
10. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України, 2008. 274 с.
11. Сусак К. Становлення вищої мистецької освіти в Косові. *Мистецтвознавство*, 01: науковий збірник. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2002. С. 39–53.
12. Ткаченко О. Народні художні промисли – важлива невід’ємна частина нашої культури. URL: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0fYFmdjnsuAyiNCiejXGZoCTpCqdUhi7QJ96Ymym8NZaLdr6EjAxPr95EXHXV4njHl&id=100001728355058

13. Шевнюк О. Загальнодидактичні методи у навчанні образотворчого мистецтва у системі вищої освіти. *Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент* : зб. наук. праць. Вип. 11. Київ, 2016. С. 35–49.

14. Шевнюк О. Л. Теоретико-методичні основи вивчення композиції у закладах вищої художньої освіти. *Мистецтво та освіта*. 2021. № 4 (102). С. 2–6. DOI: [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2021-4\(102\)](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2021-4(102))

15. Шмагало Р. Мистецька освіта в Україні середини XIX – середини XX ст.: структурування, методологія, художні позиції. Львів : Українські технології, 2005. 742 с.

References:

1. Havryliuk, R. (2017). Tradyttsii ta novatorski tvorchii kontseptsii u suchasnomu dekoratyvno-uzhytkovomu mystetstvi (na prykladi Vyzhnytskoi shkoly) [Traditions and innovative creative concepts in modern decorative and applied art (by the example of the Vyzhnytsia School)]. *Materialy naukovy-teoretychnoi konferentsii profesorsko-vykladatskoho skladu, aspirantiv zdobuvachiv LNAM* (Lviv, May 23) (pp. 4–5). Lviv: LNAM.

2. Hudak, V. (1990). Rol navchalnoi praktyky v profesiinii pidhotovtsi khudozhnykiv dekoratyvno-prykladnoho mystetstva. *Dekoratyvno-prykladne ta obrazotvorche mystetstvo* [The role of educational practice in the professional training of artists of decorative and applied art. Decorative and applied and visual arts]. *Visnyk Lvivskoho derzhavnoho instytutu prykladnoho ta dekoratyvnoho mystetstva*, 1, 59–66.

3. Dutka, V. (2017). Kosivskiyi instytut prykladnoho ta dekoratyvnoho mystetstva: intentsii navchalnykh metodiv [Kosiv Institute of Applied and Decorative Arts: Intentions of educational methods]. *Visnyk Lvivskoi na tsionalnoi akademii mystetstv*, 32, 5–11.

4. Kontsepsiia Derzhavnoi tsilovoi natsionalno-kulturnoi prohramy rozvytku narodnykh khudozhnykh promysliv na 2022-2025 roky [Concept of the State target national and cultural program for the development of folk arts and crafts for 2022-2025]. Retrieved from <http://www.mkp.gov.ua/news/6593.html>

5. Krvavych, D. (1998). Dyploмна робота в контексті навчальної програми вишчих художніх закладів освіти [Thesis in the context of the curriculum of higher art institutions of education]. *Khudozhnia osvita v Ukraini. Suchasnyi stan, problemy rozvytku: materialy naukovy-praktychnoi konferentsii* (pp. 29–31). Kyiv: Emma.

6. Kryvolapov, M. (1998). Zavdannia vyshchoi khudozhnoi shkoly na suchasnomu etapi [Tasks of the higher art school at the modern stage]. *Khudozhnia osvita v Ukraini. Suchasnyi stan, problemy rozvytku: materialy naukovy-praktychnoi konferentsii* (pp. 31–35). Kyiv: Emma.

7. Kusko, H. Stratehichni napriamy dyplomnogo proektuvannia na fakulteti dekoratyvno-prykladnoho mystetstva LNAM u 2016 r. [Strategic directions of diploma design at the Faculty of Decorative and Applied Arts of the Lviv National Academy of Arts in 2016]. *Tezy dopovidei: materialy naukovy-praktychnoi konferentsii, prysviachenoi 70-y richnytsi Lvivskoi natsionalnoi akademii mystetstv*, 140-y richnytsi z chasu zasnuvannia

profesiinoi mystetskoi osvity (Lviv, November 16–17). (pp. 18–19). Lviv: Lvivska natsionalna akademiia mystetstv.

8. Miliiaeva, L. (1998). Z dosvidu vykladannia istorii mystetstvoznavstva i nahalni problemy vykhovannia myttsiv [From the experience of teaching the history of art history and urgent problems of educating artists]. *Khudozhnia osvita v Ukraini. Suchasnyi stan, problemy rozvytku: materialy naukovy-praktychnoi konferentsii* (pp. 35–39). Kyiv: Emma.

9. Nykyforov, A. (2019). Rozvytok tradyttsiinykh remesl u XVII–XVIII stolittiah yak peredumova stanovlennia khudozhnoi osvity v Ukrain [The development of traditional crafts in the 17th–18th centuries as a prerequisite for the formation of art education in Ukraine]. *Mystetstvo ta Osvita [Art and Education]*, 3(93), 8–10. <https://doi.org/10.32405/2308-8885-2019-3-8-10>

10. Padalka, H. M. (2008). Pedahohika mystetstva (Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin) [Pedagogy of art (Theory and teaching methods of artistic disciplines)]. Kyiv: Osvita Ukrainy.

11. Susak, K. (2002). Stanovlennia vyshchoi mystetskoi osvity v Kosovi [Formation of higher art education in Kosovo]. *Mystetstvoznavstvo 01: naukovyi zbirnyk* (pp. 39–53). Lviv: Instytut narodoznavstva NAN Ukrainy.

12. Tkachenko, O. (2023). Narodni khudozhni promysly – vazhlyva nevidienna chastyna nashoi kultury [Folk art crafts are an important and integral part of our culture]. Facebook. Retrieved from https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0fYFmdjnsuAyiNciejXGZoCTpqqdUhi7QJ96Ymym8NZaLdr6EjAxPR95EXHXV4nJhI&id=100001728355058

13. Shevniuk, O. (2016). Zahalnodydaktychni metody u navchanni obrazotvorchoho mystetstva u sistemii vyshchoi osvity [General didactic methods in the teaching of fine arts in the system of higher education]. *Mystetska osvita: zmist, tekhnolohii, menezhment: zbirnyk naukovykh prats*, 11, 35–49.

14. Shevniuk, O. L. (2021). Teoretyko-metodychni osnovy vyvchennia kompozitsii u zakladykh vyshchoi khudozhnoi osvity [Theoretical and methodological foundations of studying composition in institutions of higher art education]. *Mystetstvo ta Osvita [Art and Education]*, 4(102), 2–6. [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2021-4\(102\)](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2021-4(102))

15. Shmahalo, R. (2005). *Mystetska osvita v Ukraini seredyny XIX – seredyny XX stolittia: strukturuвання, metodolohiia, khudozhni pozytsii* [Art education in Ukraine in the mid-19th – mid-20th centuries: Structuring, methodology, artistic positions]. Lviv: Ukrainski tekhnolohii.

Victoria Valeriivna Dutka, PhD, Associate Professor, Professor of the Department of Decorative Arts of Kosiv Institute of Applied and Decorative Arts of Lviv National Academy of Arts, Kosiv, Ukraine, radiokosiv@gmail.com, <https://orcid.org/000-0002-6269-7485>

Nataliia Mykolaivna Shcherbyna, PhD, Associate Professor of the Department of Decorative Arts of Kosiv Institute of Applied and Decorative Arts of Lviv National Academy of Arts, Kosiv, Ukraine, natkakischuk@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0006-1720-7325>

Methodology for designing Master's qualification works at the Kosiv Institute: Approval of national priorities

The specifics and process of implementation of the methodology of designing Master's qualification works within the educational program "Decorative Art" at the Kosiv Institute of Applied and Decorative Arts of the Lviv National Academy of Arts, aimed at establishing national priorities in Ukrainian art, were considered. The content of the specified educational program, as well as the methodology for designing Master's qualification works developed within it, which acts as a pedagogical tool for the implementation of educational program tasks, contributes to the successful solution of issues of training special personnel to solve important strategic goals of state importance and scale. In the process of implementing the specified methodology, future specialists examine samples of products of folk arts and crafts and transform this knowledge into practice creating the author's products of decorative and applied art.

It has been proven that the systematic implementation of the method contributes to the realization of the author's creative project by Master's students, which is based on a thorough study of the source of creativity, interpretation of prototypes and analogs, knowledge of technology and understanding of the plastic qualities of the material. The created high-quality artistic product with a national foundation often becomes the basis for creating their own artistic brand by Master's students. Brands founded by graduates are proof of the efficiency of the developed methodology. The proposed method of designing Master's qualification works using the traditions of folk heritage as a source base for interpretation in educational processes is an example for further research into implementing national priorities in art.

It was concluded that the activities of the Kosiv Institute and, in particular, the educational program "Decorative Art" (Master's level) fully correspond to these fundamental approaches. Moreover, they aim to fulfill the tasks of the revival and development of folk arts for the cultural and economic development of Ukraine. They are a need to popularize special knowledge about the peculiarities and uniqueness of the national Ukrainian culture in society, as well as education of a new generation of artists who are able to create innovative and competitive artistic products based on the traditions of folk art crafts.

Key words: Kosiv Institute of Applied and Decorative Arts of the Lviv National Academy of Arts, methodology for designing Master's qualification works, masters, educational program "Decorative Art", folk art, crafts, national priorities.

Стаття надійшла до редакції 13.06.2023 р.